

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 221/21
V Lucemburku dne 14. prosince 2021

Rozsudek ve věci C-490/20
Stolična obština, rajon „Pančarevo“

Nezletilé dítě, které je občanem Unie a v jehož rodném listě vystaveném hostitelským členským státem jsou jako jeho rodiče označeny dvě osoby stejného pohlaví: členský stát, jehož je toto dítě státním příslušníkem, je povinen vydat tomuto dítěti průkaz totožnosti nebo cestovní pas, a přitom nemůže požadovat, aby jeho vnitrostátní orgány předtím vystavily rodný list

Je rovněž povinen uznat doklad z hostitelského členského státu, který uvedenému dítěti umožňuje výkon práva svobodně se pohybovat a pobývat na území Unie s každou z těchto dvou osob

Bulharská státní příslušnice V. M. A. a K. D. K. od roku 2015 pobývají ve Španělsku a v roce 2018 uzavřely manželství. V roce 2019 se ve Španělsku narodilo jejich dítě S. D. K. A. V rodném listě tohoto dítěte, který vystavily španělské orgány, jsou coby jeho rodiče uvedeny dvě matky.

Vzhledem k tomu, že pro získání bulharského průkazu totožnosti je nezbytný rodný list vydaný bulharskými orgány, V. M. A. podala u města Sofie (Bulharsko)¹ žádost, aby jí tento rodný list pro S. D. K. A. vydalo. Na podporu této žádosti předložila V. M. A. výpis ze španělské matriční knihy týkající se rodného listu S. D. K. A., který byl přeložen do bulharštiny; překlad byl úředně ověřen.

Město Sofie V. M. A. vyzvalo, aby předložila důkazy o rodičovském vztahu k S. D. K. A. týkající se totožnosti biologické matky tohoto dítěte. Vzor rodného listu používaný v Bulharsku totiž obsahuje pouze jednu kolonku pro „matku“² a druhou kolonku pro „otce“, přičemž do každé kolonky lze zapsat jen jedno jméno.

V. M. A. měla za to, že vyžadovanou informaci není povinna poskytnout, a město Sofie proto požadovaný rodný list odmítlo vydat, a to kvůli nedostatku informací o totožnosti biologické matky dotyčného dítěte a kvůli tomu, že stav, kdy by byli v rodném listě uvedeni dva rodiče ženského pohlaví, by odporoval bulharskému veřejnému pořádku, který nepovoluje uzavření manželství mezi dvěma osobami stejného pohlaví.

V. M. A. podala proti tomuto zamítavému rozhodnutí žalobu u předkládajícího soudu – Administrativen sad Sofia-grad (správní soud v Sofii, Bulharsko).

Uvedený soud si klade otázku, zda postup bulharských orgánů, které odmítly zaregistrovat narození bulharské státní příslušnice³, k němuž došlo v jiném členském státě a bylo osvědčeno rodným listem, v němž jsou uvedeny dvě matky a byl vydán v posledně uvedeném členském státě, neporušuje práva, která uvedené státní příslušnici přiznávají články 20 a 21 SFEU a články 7, 24 a 45 Listiny základních práv Evropské unie⁴. Tento přístup by totiž mohl ztížit postup vydání bulharského průkazu totožnosti, a v důsledku toho tomuto dítěti bránit ve výkonu práva volného pohybu a v plném využívání jeho práv, která mu náležejí coby občanovi Unie.

¹ Stolična obština, rajon „Pančarevo“ (město Sofie, obvod Pančarevo, Bulharsko) (dále jen „město Sofie“).

² Podle Semeen kodeks (bulharský zákoník o rodině), ve znění použitelném na spor v původním řízení, platí, že rodičovství matky je určeno porodem, přičemž matkou dítěte je žena, která jej porodila, a to i v případě asistované reprodukce.

³ Podle předkládajícího soudu je nesporné, že i v případě neexistence rodného listu vydaného bulharskými orgány má dotyčné dítě bulharskou státní příslušnost, a to zejména na základě čl. 25 odst. 1 bulharské Ústavy.

⁴ Dále jen „Listina“.

Za těchto podmínek se předkládající soud rozhodl položit Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu čl. 4 odst. 2 SEU⁵, článků 20 a 21 SFEU, jakož i článků 7, 24 a 45 Listiny. Podstatou jeho otázek je, zda tato ustanovení ukládají členskému státu povinnost, aby pro účely získání průkazu totožnosti vydal rodný list dítěti, které je státním příslušníkem tohoto členského státu a jehož narození v jiném členském státě je doloženo rodným listem, který vystavily orgány tohoto jiného členského státu v souladu se svým vnitrostátním právem a v němž jsou jako matky tohoto dítěte označeny státní příslušnice prvně uvedeného členského státu a její choť, přičemž není upřesněno, která z těchto dvou žen zmíněné dítě porodila.

Velký senát Soudního dvora ve svém rozsudku vyložil výše uvedená ustanovení v tom smyslu, že v případě nezletilého dítěte, které je občanem Unie a v jehož rodném listě vydaném příslušnými orgány hostitelského členského státu jsou jako jeho rodiče označeny dvě osoby stejného pohlaví, je členský stát, jehož je toto dítě státním příslušníkem, povinen vydat tomuto dítěti průkaz totožnosti nebo cestovní pas, přičemž nemůže požadovat, aby jeho vnitrostátní orgány předtím vystavily rodný list, a dále je povinen – stejně jako všechny ostatní členské státy – uznat doklad z hostitelského členského státu, který uvedenému dítěti umožňuje výkon práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s každou z těchto dvou osob.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr tento závěr opřel v první řadě o konstatování, že s cílem umožnit státním příslušníkům členských států výkon práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států⁶, které přiznává každému občanovi Unie čl. 21 odst. 1 SFEU, směrnice 2004/38⁷ členským státům ukládá, aby v souladu se svými právními předpisy vydávaly svým státním příslušníkům průkaz totožnosti nebo cestovní pas s uvedením jejich státní příslušnosti.

Vzhledem k tomu, že je S. D. K. A. bulharskou státní příslušnicí, bulharské orgány jsou tedy povinny vydat jí bulharský průkaz totožnosti nebo cestovní pas s uvedením jejího příjmení, jak vyplývá z rodného listu vystaveného španělskými orgány, nezávisle na vystavení nového rodného listu.

Takový doklad, ať už sám o sobě, nebo ve spojení s dokladem, který vydal hostitelský členský stát, musí takovému dítěti, jako je S. D. K. A., umožnit výkon práva na volný pohyb s každou z jeho dvou matek, jejichž postavení coby rodičů tohoto dítěte osvědčil hostitelský členský stát v době jejich pobytu v souladu se směrnicí 2004/38.

Práva přiznaná státním příslušníkům členských států v čl. 21 odst. 1 SFEU totiž zahrnují právo vést běžný rodinný život, za přítomnosti jejich rodinných příslušníků, jak v hostitelském členském státě, tak v členském státě, jehož mají státní příslušnost, po návratu na jeho území. Vzhledem k tomu, že španělské orgány v souladu s právními předpisy konstatovaly, že V. M. A. a K. D. K. mají vůči S. D. K. A. biologický či právní rodičovský vztah, a tuto skutečnost osvědčily rodným listem, jež tomuto dítěti vydaly, všechny členské státy musí podle článku 21 SFEU a směrnice 2004/38 přiznat V. M. A. a K. D. K. coby rodičům nezletilého občana Unie, o kterého skutečně pečují, právo toto dítě při výkonu jeho práv doprovázet.

Z toho vyplývá, že členské státy musí tento rodičovský vztah uznávat, a S. D. K. A. tedy umožnit, aby s každým ze svých rodičů využívala svého práva na volný pohyb. Oba rodiče dále musí mít k dispozici doklad, který je bude opravňovat s tímto dítětem cestovat. Nejlepší předpoklady pro vystavení takového dokladu, jímž může být rodný list, mají orgány hostitelského členského státu; ostatní členské státy jsou přitom povinny tento doklad uznávat.

⁵ Podle kterého zejména platí, že Unie ctí národní identitu svých členských států, která spočívá v jejich základních politických a ústavních systémech.

⁶ Dále jen „právo na volný pohyb“.

⁷ Článek 4 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

Je pravda, že osobní stav jednotlivců spadá do pravomoci členských států, které se mohou rozhodnout, zda ve vnitrostátním právu upraví možnost uzavření manželství mezi osobami stejného pohlaví nebo možnost, aby se tyto osoby staly rodiči. Při výkonu této pravomoci však musí všechny členské státy dodržovat unijní právo, a zvláště ustanovení Smlouvy týkající se svobody pohybu a pobytu občanů Unie, a za tímto účelem uznávat osobní stav jednotlivců konstatovaný v jiném členském státě v souladu s jeho právem.

V projednávané věci bylo konstatováno, že povinnost členského státu vydat dítěti – které je státním příslušníkem uvedeného členského státu a narodilo se v jiném členském státě, kde byl vystaven rodný list, ve kterém jsou coby rodiče označeny dvě osoby stejného pohlaví – průkaz totožnosti a jeho povinnost uznat, že obě tyto osoby mají vůči tomuto dítěti v rámci výkonu jeho práv na základě článku 21 SFEU a souvisejících sekundárních právních aktů rodičovský vztah, nenarušuje národní identitu ani neohrožuje veřejný pořádek tohoto členského státu. Takové povinnosti totiž neznamenají, že by dotčený členský stát musel ve svém vnitrostátním právu upravit, že rodiči mohou být osoby stejného pohlaví, nebo že by musel uznat, že osoby, které jsou jako rodiče zmíněného dítěte uvedeny v rodném listě vystaveném orgány hostitelského členského státu, mají vůči tomuto dítěti rodičovský vztah za jiným účelem, než je výkon práv, která uvedenému dítěti plynou z unijního práva.

Nakonec Soudní dvůr uvedl, že vnitrostátní opatření, které je způsobilé bránit volnému pohybu osob, může být odůvodněné jen tehdy, je-li v souladu se základními právy zaručenými Listinou⁸. Postup, na jehož základě by bylo dotyčné dítě v rámci výkonu svého práva na volný pohyb připraveno o vazbu na jednoho ze svých rodičů nebo by mu byl výkon tohoto práva znemožněn nebo nadměrně ztížen proto, že jeho rodiče jsou téhož pohlaví, by přitom odporoval základním právům, která jsou zaručena v článcích 7 a 24 Listiny.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁸ V situaci, která je předmětem sporu v původním řízení, je relevantní právo na respektování soukromého a rodinného života, které je zaručeno v článku 7 Listiny, jakož i práva dítěte, která jsou zaručena v jejím článku 24, a to zejména právo na zohlednění nejvlastnějšího zájmu dítěte a právo udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s oběma rodiči.